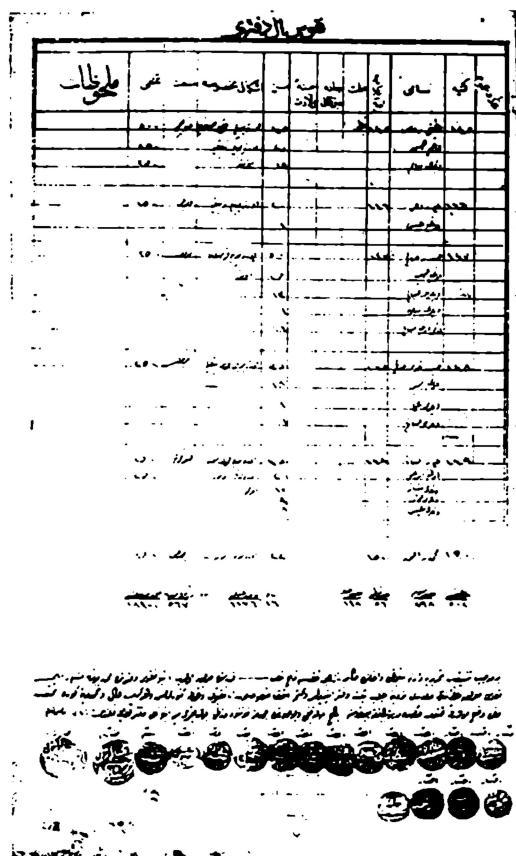

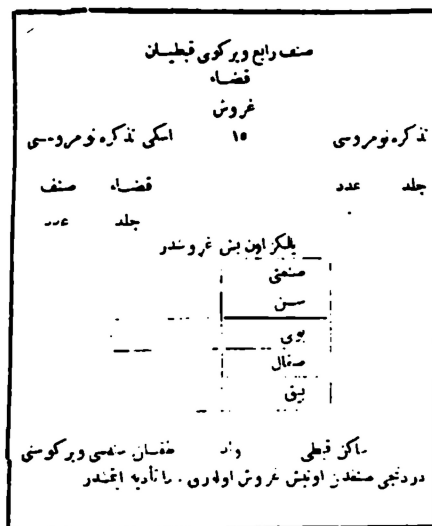

Опис на циганската махала в с. Кадиево,
Добричко, 1874 г.

роднински връзки помежду си. Изборът на коджа-башията съответства не на официалните, а на вътрешните критерии за авторитет в групата. Случва се християнин да бъде начело на джемаат от мюсюлмани, което противоречи на господстващите в империята принципи.

Важна особеност на статута им е, че и циганите мюсюлмани плащат определения от шериата данък на неверниците – джизие. Те нямат право да стават мюсюлмански духовници. За разлика от останалите мюсюлмани те не се допускат като воини в армията на султана. Подобно на немюсюлманската рая някои от тях изпълняват помощни функции във войската: прокарване на пътища, превоз на топове, обоз, музиканти и тръбачи в крепостите и т. н. За тази си дейност те получават обичайните данъчни облекчения. Според някои източници през XIX в. ромите поемат и охраната на отделни планински проходи като дервентджии – задължения, изпълнявани преди от българско население.

През ерата на реформите (1839 – 1878 г.) промените в османската държава засягат и ромите. През 1874 г. на мюсюлманите сред тях е разрешено да служат в редовната войс-

Разписка за плащане на данъци от цигани

ка. В Дунавския вилает се прави опит и за принуждаване на чергарите към уседнал начин на живот. Предложението на вилаетския съвет е одобрено от Високата порта, но не е известно дали е приложено на практика.

Подобен опит за „превъзпитаване“ на ромите е направен един век по-рано в Австрийската империя в епохата на просветения абсолютизъм. Серия декрети на Мария-Терезия от 1758 г. ги задължават да се откажат от чергаруване, да се заемат със земеделие и занаятчийство и да се установят на постоянно местожителство. Малко по-късно са забранени и браковете между цигани, а децата им трябва да бъдат възпитавани в нецигански семейства. Стига се дотам да се забрани употребата на езика и облекло им, а и на самото име „циганин“. Тази абсурдна политика на забрани (включваща и спането под платнище) обаче е обречена на неуспех.

В сравнение с официалната политика спрямо ромите в Западна и Централна Европа ромите в Османската империя не са подложени на системни репресии.

НАЧИН НА ЖИВОТ И ПРОФЕСИОНАЛНА ХАРАКТЕРИСТИКА. Начинът на